

Mondros Ateşkes Antlaşması Sonrası Memleketin Genel Durumu

- 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin fiilen sona ermesine yol açmıştır.
- Antlaşma hükümleri, İtilaf Devletlerine Osmanlı topraklarını işgal etme hakkı tanımıştır.

Bu durumun sonuçları:

- Anadolu'nun birçok bölgesi işgal edildi.
- Osmanlı ordusu dağıtıldı, silahlarına el konuldu.
- Halkta güvensizlik, umutsuzluk ve karamsarlık hâkim oldu.
- Devlet merkezi halkı koruyamaz hâle geldi.
- Bu ortamda halk, kendi kaderini kendi belirlemek zorunda kaldı.

Kuvâ-yı Millîye'nin Ortaya Çıkışı

Kuvâ-yı Millîye, Mondros'tan sonra işgallere karşı halkın kendi imkânlarıyla oluşturduğu silahlı direniş güçleridir.

Kuvâ-yı Millîye'nin Ortaya Çıkma Nedenleri

- Osmanlı ordusunun dağıtılması
- İşgallerin artması
- İstanbul Hükûmeti'nin yetersiz kalması
- Halkın canını, malını ve namusunu koruma isteği

Kuvâ-yı Millîye'nin Özellikleri

- Bölgesel direniş hareketleridir.
- Düzenli ordu niteliği yoktur.
- Halktan destek almıştır.
- Silahlı bir harekettir.
- İşgallerin yavaşlatılmasında etkili olmuştur.

✎ **Önemli Not:** Kuvâ-yı Millîye, düzenli ordunun kurulmasına kadar geçen sürede Millî Mücadele'nin temel gücü olmuştur.

Cemiyetler ve Millî Mücadele

- Mondros sonrası ortamda çeşitli cemiyetler kurulmuştur.
- Bu cemiyetler **Zararlı** ve **Yararlı (Millî)** cemiyetler olarak ikiye ayrılır.
- **Zararlı Cemiyetler** kendi içinde iki gruba ayrılırlar.

1.Azınlıkların Kurduğu Zararlı Cemiyetler

Cemiyet Adı	Amaçları
Mavri Mira	İstanbul ve çevresinde Rum Devleti kurmak
Pontus Rum Cemiyeti	Karadeniz'de Pontus Devleti kurmak
Etnik-i Eterya	Yunan çıkarlarını gerçekleştirmek
Hınçak ve Taşnak	Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti kurmak
Alyans İsrailit	Yahudi çıkarlarını korumak

✎ Bu cemiyetler, **İtilaf Devletleriyle iş birliği yapmış ve Millî Mücadele'ye zarar vermiştir.**

2.Millî Varlığa Düşman Cemiyetler

Cemiyet Adı	Amaçları
İngiliz Muhipleri Cemiyeti	İngiliz mandasını savunmak
Wilson Prensipleri Cemiyeti	ABD mandasını kabul ettirmek
Kürt Teâli Cemiyeti	Doğu'da bağımsız Kürt devleti kurmak
Teâli İslam Cemiyeti	Halifelik yanlısı, Millî Mücadele karşıtı faaliyetler
Sulh ve Selamet-i Osmaniye	Saltanat yanlısı, işgallere karşı pasif tutum

✎ Bu cemiyetler, **manda ve himayeyi çözüm yolu olarak görmüştür.**

Yararlı(Millî) Cemiyetler

Cemiyet Adı	Faaliyet Alanı
Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk	Trakya'yı Yunan işgalinden korumak
İzmir Müdafaa-i Hukuk	İzmir'in işgalini önlemek
Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk	Doğu Anadolu'nun bütünlüğünü korumak
Trabzon Muhafaza-i Hukuk	Karadeniz'de Pontus'a karşı mücadele
Kilikyalılar Cemiyeti	Güney illerini korumak
Millî Kongre Cemiyeti	Millî Mücadele'yi basın-yayınla tanıtmak

✎ **Millî cemiyetlerin ortak amacı:**
Vatanın bütünlüğünü ve milletin bağımsızlığını korumak

Cemiyetlerin Millî Mücadele'ye Etkisi

- Millî bilincin oluşmasını sağladılar.
- Halkı işgallere karşı bilinçlendirdiler.
- Bölgesel direnişi örgütlediler.
- Sonraki süreçte Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti çatısı altında birleştirildiler.